

Додаток до Наказу Про реалізацію видавничої політики в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Видавнича політика Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У своїй видавничій діяльності Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (далі – Видавець) ураховує світовий досвід щодо використання чітких і зрозумілих способів поширення результатів наукових досліджень та керується видавничою політикою, що відповідає загально визнаним міжнародним принципам видавничої етики.

Видавнича політика складається з видавничої етики, політики Відкритого доступу, політики рецензування, політики інформованої згоди, політики відкликання / внесення поправок до статей та політики щодо реклами.

I. Видавнича етика

Видавець відповідає за свої наукові видання як за надійне джерело якісної наукової інформації з визначеної проблематики та у своїй видавничій діяльності дотримується рекомендацій Комітету з етики наукових публікацій (Committee on Publication Ethics) (далі – COPE), прозорих принципів та успішних практик наукового видавництва Асоціації видавців наукових журналів відкритого доступу (Open Access Scholarly Publishers Association), а також керується Кодексом честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Положенням про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Мандатом Відкритого доступу (https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/35673/1/2-368_Platforma_vidkryтого_dostupu_22.10.14-1-6.pdf).

Видавець закликає редакторів, авторів та рецензентів дотримуватися високих стандартів видавничої етики та співпрацювати відповідно до рекомендованих COPE практик (<https://publicationethics.org/core-practices>), що стосуються всіх учасників процесу видання наукових джерел.

Основні положення видавничої етики включають етичні зобов'язання Видавця, етичні зобов'язання авторів, принципи професійної етики в діяльності редакторів та рецензентів.

1. Етичні зобов'язання Видавця

1.1. Видавець дотримується принципу співпраці з редакціями наукових видань на основі чіткого розуміння їхньої ролі та обов'язків і підтримує прозоре ухвалення редакційних рішень.

1.2. Видавець закликає до співпраці між редакціями наукових видань і авторами, що ґрунтується на принципі редакційної незалежності, та прагне запобігти порушенню цього принципу внаслідок конфлікту інтересів, страху чи будь-якого іншого ділового, фінансового або політичного впливу.

1.3. Видавець зобов'язує редакції наукових видань забезпечувати справедливе, неупереджене та своєчасне рецензування всіх рукописів оригінальних статей та статей оглядового характеру кваліфікованими експертами. Нерецензовані матеріали, що друкуються у науковому виданні, мають відповідним чином позначатися, зокрема варто вказувати тип таких матеріалів: редакторський матеріал, лист, рекламне повідомлення тощо.

1.4. Видавець вживає всіх відповідних заходів для забезпечення якості матеріалів, що публікуються, з урахуванням того, що різні наукові видання мають різні цілі.

1.5. Видавець закликає редакції наукових видань надавати авторам конкретні настанови та політику щодо наукової етики та академічної доброчесності в межах їхньої предметної галузі.

1.6. Видавець сприяє тому, щоб комерційні міркування не впливали на редакційні рішення.

1.7. Видавець дотримується принципів конфіденційності в межах законодавства України та своїх повноважень і захищає конфіденційність інформації, що отримана під час досліджень або професійної взаємодії.

1.8. Видавець зобов'язується вживати заходів у випадку підозри про неправомірні дії з боку будь-кого з учасників видавничого процесу або у випадку отримання звернень (заяв, скарг) етичного характеру. Це зобов'язання поширюється як на опубліковані, так і на неопубліковані матеріали. Видавець докладает всіх зусиль для забезпечення розгляду звернень щодо порушень та вживає необхідних заходів для відновлення порушених прав.

1.9. Видавець пропонує редакціям наукових видань проводити обговорення проблем, що виникають, до вжиття подальших заходів, а також звертатися за юридичною консультацією в тих випадках, де це необхідно, і, зокрема, у випадках потенційного наклепу, порушення договору, конфіденційності чи порушення авторських прав.

1.10. Видавець рекомендує редакціям наукових видань мати визначену процедуру роботи з рукописами авторів, які є їхніми працівниками або членами їхніх редакційних колегій, для забезпечення неупередженого розгляду, а також правила розгляду апеляцій щодо редакційних рішень.

2. Етичні зобов'язання авторів

2.1. Автори повинні дотримуватися високих стандартів наукової етики, підтримувати належну комунікацію з редактором(-ами), співавтором(-ами) задля уникнення непорозумінь і порушення принципів академічної доброчесності. Автори повинні утримуватися від будь-яких маніпулювань результатами досліджень, адже це може дискредитувати видання, підірвати довіру до авторитету автора та наукової діяльності в цілому.

2.2. Автор не повинен допускати:

- **плагіат та самоплагіат.** Автори зобов'язані надавати достовірні цитати та бібліографічні посилання відповідно до вимог наукового видання. Будь-які матеріали, що захищені авторським правом, можуть відтворюватися у статтях тільки з письмового дозволу правовласника. Автори повинні мати письмовий дозвіл від власника авторських прав на відтворення рисунків і таблиць, за винятком випадків, що передбачають їх вільне використання на умовах відповідних ліцензій (наприклад, Creative Commons). Автори повинні гарантувати, що їхні роботи оригінальні й належить їм, що отримані наукові результати нові й не були раніше опубліковані (частково або в повному обсязі, в тому числі, іншою мовою) і що не укладена жодна інша угода на публікацію роботи чи її частини. Рукопис не повинен знаходитися на розгляді в іншій редакції;

- **фальсифікацію, фабрикацію даних.** Автори на підтримку висновків дослідження не повинні вдаватися до жодної фабрикації даних чи маніпуляцій із ними (включаючи зображення). Фабрикація, фальсифікація або вибіркове подання даних із метою введення в оману наукової спільноти є неетичними, як і неправомірне запозичення чужих даних чи результатів дослідження. Для використання у своїх рукописах наборів даних, що отримані іншими особами, автори мають попередньо отримати дозвіл на їхнє використання, за винятком випадків, що передбачають вільне використання даних на умовах відповідних ліцензій (наприклад, Creative Commons);

- **привласнення чужої роботи.** Всі особи, які зробили істотний інтелектуальний внесок в концепцію статті, її структуру, а також у проведенні дослідження та/або інтерпретацію наукових результатів, мають бути вказані як співавтори рукопису та включені до авторського колективу. Якщо вклад інших осіб у дослідження є незначним, їм має бути висловлена подяка. Автори мають відзначити роботи інших науковців, які були використані в дослідженні, і вказати джерела, що вплинули на його перебіг. Крім відповідальності за власні частини рукопису, кожен співавтор повинен вміти ідентифікувати конкретний внесок кожного з членів авторського колективу;

- **виключення інформації про фінансову підтримку,** що може визначатися як конфлікт інтересів. Автори повинні відкрито повідомляти про будь-який конфлікт інтересів: наприклад, якщо стаття створена на користь установи або ж стосується послуг, у яких автори мають особисту зацікавленість. Автори повинні

надавати інформацію щодо джерел фінансування, про можливі конфлікти інтересів (фінансові чи нефінансові), інформовану згоду, якщо в дослідженні брали участь люди як об'єкти дослідження, і заяву про гуманне ставлення до тварин, якщо вони використовувались у процесі дослідження.

2.3. Автори у випадку виявлення суттєвих помилок у своїй роботі повинні якомога швидше повідомити про це відповідального редактора наукового видання для того, щоб внести виправлення, зняти статтю з друку, опублікувати спростування чи повідомлення про друкарську помилку, а також сповістити про будь-який потенційний конфлікт інтересів (фінансовий, нефінансовий, професійний, договірний чи особистий).

3. Принципи професійної етики в діяльності редакторів

3.1. Редактори наукових видань зобов'язані неупереджено та об'єктивно оцінювати рукописи, виходячи виключно з їхньої наукової цінності, незалежно від комерційних або особистих інтересів. Під час відбору рукописів не має бути дискримінації щодо автора за ознаками раси, статі, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, суспільного або іншого стану.

3.2. Редактори наукових видань і члени редакційних колегій зобов'язані забезпечувати конфіденційність щодо усіх отриманих матеріалів та їхнього змісту, доки вони не будуть опубліковані. Редактори не повинні нікому, крім авторів і рецензентів, надавати інформацію щодо рукописів, зокрема про те, чи були вони отримані та на якому етапі розгляду перебувають, про зміст, статус у процесі рецензування, відгуки рецензентів і про остаточне рішення редакції щодо рукописів. Крім того, жоден із членів редакційної колегії не може використовувати відомості з неопублікованих рукописів як доказову базу для своїх власних досліджень, за винятком отримання на це письмової згоди авторів. Працівники редакції не повинні використовувати інформацію, отриману при роботі з рукописами, в особистих цілях.

3.3. Редактори наукових видань зобов'язані забезпечити своєчасну підготовку рукописів до публікації, залучаючи доступні редакції ресурси, та дотримуватися періодичності виходу випусків видань. Редактори повинні завершувати роботу з рукописом у відведений для цього строк, а будь-які вимушені затримки погоджувати з авторами. Редактори повинні якомога швидше повідомляти авторів про відхилення рукопису, щоб автори могли подати його на розгляд в інше видання.

3.4. Редактори наукових видань при виконанні професійних обов'язків не повинні допускати співпраці з рецензентами, які подають звіти низької якості, вдаються до зневажливих суджень або порушують терміни рецензування.

4. Принципи професійної етики в діяльності рецензентів

4.1. Рецензенти отримують доступ до нових ідей, даних у певній науковій галузі, що не були опубліковані раніше, та можуть впливати на рішення редакції наукового видання про прийняття рукописів до друку. Такий високий рівень довіри обумовлює дотримання відповідних етичних зобов'язань рецензентами.

4.2. Рецензенти мають погоджуватися рецензувати рукописи лише з тієї галузі знань, в якій вони є експертами, і лише ті, які вони здатні якісно опрацювати у встановлений термін.

4.3. Рецензенти зобов'язані дотримуватися конфіденційності щодо зберігання рукописів, їхнього змісту та матеріалів, що пов'язані з ними. Рецензенти не повинні публічно обговорювати рукопис та ідеї, що зафіксовані в ньому, до публікації матеріалу. Рецензенти не повинні зберігати рукопис для особистого користування і після подання рецензії мають знищити його паперові та видалити електронні копії.

4.4. Рецензенти мають інформувати редакторів наукових видань про будь-який конфлікт інтересів, що може вплинути на їхню думку щодо рукопису, а також самостійно відмовлятися від рецензування у випадку, якщо є підстави для прийняття упереджених рішень.

4.5. Рецензенти мають повідомляти редакції наукових видань щодо будь-яких виявлених ними порушень видавничої етики та академічної доброчесності з боку авторів (плагіат, самоплагіат, недоброчесне використання зображень, фотографій, рисунків, недостовірні цитати, відсутність бібліографічних посилань, надмірне самоцититування, наявність хибних або неточних даних, наявність конфлікту інтересів тощо).

II. Політика Відкритого доступу

Видавець підтримує ініціативу Відкритого доступу до наукової інформації та керується принципами, що викладені в Мандаті Відкритого доступу.

Видавець здійснює видавничу діяльність через функціонування журналів відкритого доступу, що надають вільний онлайн-доступ до результатів наукових досліджень («золотий» відкритий доступ) без будь-яких фінансових, юридичних та технічних перешкод, а також наукових видань, що розповсюджуються за передплатою, але надають авторам можливість публікувати свої рукописи на умовах відкритого доступу або здійснювати самоархівування своїх статей відповідно до визначених умов («зелений» відкритий доступ).

Видавець гарантує, що наукові статті, опубліковані в журналах відкритого доступу, одразу і на постійній основі стають доступними для читання, завантаження, копіювання, розповсюдження без необхідності підписки та дозволу від Видавця або автора.

III. Політика щодо рецензування

Видавець прагне забезпечити справедливу, неупереджену, своєчасну експертну оцінку поданих авторами рукописів. При виборі рецензентів редакції наукових видань мають враховувати досвід експертів, їхню репутацію, рекомендації, власний попередній досвід співпраці з ними. Незалежні експерти у відповідній галузі досліджень оцінюють якість та оригінальність отриманих рукописів, визначають рівень його відповідності науковим, літературним та етичним стандартам, щоб допомогти редакторам прийняти рішення щодо доцільності опублікування рукопису в науковому виданні.

Видавець закликає редакції наукових видань дотримуватися в процесі рецензування рукописів таких вимог:

- неупередженість розгляду рукопису незалежно від раси, статі, релігійних переконань, етнічного походження, громадянства чи політичного світогляду авторів;
- неприйнятність використання термінології, що ображає або може сприйматись як образлива для авторів;
- необхідність дотримання редакторами й авторами норм видавничої етики та визнання права Видавця на розгляд будь-яких підозр та/або повідомлень про порушення, що стосуються рукописів та опублікованих статей.

IV. Політика щодо інформованої згоди

Видавець закликає редакції наукових видань, що публікують результати досліджень, об'єктом яких є люди, отримувати від дослідників документальне підтвердження інформованої згоди відповідно до етики дослідження, що базується на Гельсінській декларації Всесвітньої медичної асоціації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людини як об'єкта дослідження» (<https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>) та Рекомендаціях із ведення, подання, редагування і публікації наукової роботи в медичних журналах (<http://icmje.org/recommendations/>) Міжнародного комітету редакторів медичних журналів. Інформована згода ґрунтується на принципі, що особи, які здатні надати інформовану згоду, мають право добровільно вирішити, чи брати їм участь у дослідженні. Інформована згода захищає свободу вибору осіб і поважає незалежність особи.

Видавець рекомендує редакціям наукових видань зважати на те, що ідентифікуюча інформація, включаючи прізвище та ініціали осіб або номери лікарень, не повинна подаватися у письмових описах, зазначатися на фотографіях і родовідних діаграмах, якщо тільки ця інформація не є суттєвою для наукових цілей і пацієнт (або його/її батьки чи опікун) не надав письмової інформованої згоди на публікацію. У таких випадках для отримання інформованої згоди вимагається, щоб

особа, яку може бути ідентифіковано, ознайомила з рукописом, що планується до публікації. Автори повинні повідомляти пацієнтів про те, що будь-які ідентифікуючі їх матеріали можуть стати доступні друком або через Інтернет. Інформована згода має бути отримана у випадку існування будь-яких сумнівів щодо збереження анонімності. За умови неоприлюднення ідентифікуючих ознак автори повинні надати гарантії, що такі зміни не спотворюють наукову значимість. Фотографії, що містять зображення осіб, які брали участь у дослідженні, повинні супроводжуватися завізованою ними копією, що дає дозвіл на публікацію. Це так само стосується і описів випадків, у яких наводиться достатня для ідентифікації особи інформація (крім імені). У випадках, якщо пацієнта або родичів померлого пацієнта не вдається відшукати і їхня згода, відповідно, не може бути підтверджена, можливість опису клінічного випадку в публікації може розглядатися виключно за умови високого ступеня його анонімності.

Видавець зобов'язує редакції наукових видань зазначати інформацію про отримання інформованої згоди у статті.

V. Відкликання/внесення поправок до статей

Видавець розглядає матеріали, опубліковані у наукових виданнях, як «Опубліковану версію». У випадках дискредитації наукової інформації в опублікованих статтях редакції наукових видань можуть прийняти рішення щодо публікації поправки або відкликання опублікованої статті. Редактори наукових видань повинні розглядати можливість відкликання, внесення поправок чи висловлення стурбованості відповідно до Керівних принципів щодо відкликання статей, розроблених COPE (<https://publicationethics.org/retraction-guidelines>). Редакція має ухвалити рішення щодо необхідності публікації поправки у випадку, якщо було визначено, що для наукової спільноти доцільним рішенням є поправка, а не відкликання. Статті, на результати чи висновки яких не можна покладатися, мають бути відкликані.

Видавець закликає редакції наукових видань розглянути можливість відкликання статті у таких випадках:

- виявлення порушення наукової етики й академічної доброчесності, зокрема наявність фіктивних тверджень про авторство, плагіату, шахрайського використання даних, подвійної публікації або будь-яких інших недоброчесних практик;

- встановлення факту наявності суттєвих помилок (наприклад, неправильні розрахунки чи експериментальні помилки) або ж основний висновок більше не є дійсним чи суттєво дискредитований у результаті появи нових доказів, про які автори не знали під час публікації;

- повідомлення від авторів про виявлення помилок (наприклад, у випадку використання обладнання, що виявилось несправним тощо).

VI. Засади щодо реклами

Видавець допускає можливість використання відповідних рекламних оголошень на веб-сайтах наукових видань і в деяких друкованих виданнях за умови, що рекламні заходи не впливають на редакційні рішення та/або редакційні матеріали. Рекламні матеріали повинні чітко відокремлюватися від редакційних як у друкованих випусках, так і на веб-сайтах наукових видань.

Видавець залишає за собою право відхилити або видалити будь-які рекламні повідомлення, що порушують Закон України «Про рекламу», суперечать Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» та/або можуть зашкодити іміджу Видавця.